

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra historických věd

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Hana Berdychová

Název práce: **Haile Selassie a jeho rozporuplné postavení v moderních dějinách Etiopie**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

Mgr. Tomáš Machalík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem diplomové práce Hany Berdychové je provedení rozboru vlády a osobnosti posledního etiopského císaře Haile Selassieho na pozadí významných politických a socio-ekonomických událostí moderní historie Etiopie a zhodnocení jeho přínosu z hlediska politických dějin. Zvláštní pozornost je přitom věnována rozporuplnému domácímu a zahraničnímu „image“ Haile Selassieho, a také kontroverznímu hodnocení jeho politiky z pohledu tradiční „amharsko-centristické“ historiografie a současné alternativní „periferní“ historiografie, zastoupené sociálními vědci z řad marginalizovaných etnických skupin, jež od šedesátých let 20. století vstupovaly jako opozice vůči režimu Haile Selassieho a formovaly se v hnutí národního sebeurčení. Cíl práce, tak jak si ho stanovila sama autorka, byl dle mého názoru naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce založená na analýze dostupných primárních a sekundárních pramenů je tematicky rozčleněna do pěti kapitol. První část představuje faktografický úvod do problematiky. Autorka zde nastiňuje tři základní pilíře monarchistické Etiopie, které představuje etiopská ortodoxní církev, amharský jazyk a postava etiopského císaře. V této části práce poněkud postrádám nástin politického a sociálního uspořádání etiopské společnosti ve 20. století, včetně například rolí a pravomocí etiopského monarchy a jednotlivých ministrů. Autorka se k tomuto tématu vyjadřuje vágně na str. 12, kde pouze píše: „*Do první Ústavy v roce 1931 existovala jistá míra decentralizace státní moci a dualismu, přičemž určitou mocí kromě panovníka disponovali regionální správci jako králové, šlechta a svrchovaní vůdci*“. Tento nedostatek značně komplikuje porozumění textu v následujících kapitolách.

V první kapitole si autorka protiřečí, když na str. 12 píše, že etiopská ortodoxní církev a osoba panovníka byly navzájem nezávislé elementy, poté co na straně 8. uvedla, že „*v historii bylo možné vždy pozorovat přímou provázanost státně-politické ideologie s církevní teologií*“.

Pro pochopení pozdějšího etnického napětí v Etiopii a formování hnutí odporu proti režimu H. Selassieho (v kap. 6. 2) postrádám v první kapitole etnicko-lingvistické členění skupin podle jednotlivých provincií.

Další soubor kapitol 3., 4. a 5. je vesměs deskriptivní a zabývá se biografií studovaného panovníka, jeho působení v pozici regenta Etiopie, nástupu k moci a období jeho vlády, které je tematicky rozděleno na dva samostatné oddíly – domácí a zahraniční politika. Zde autorka zápolila s udržení chronologické linie, u některých dílčích témat je díky tomuto dělení navíc narušena jejich logická provázanost. Např. kapitola 4. 2. 2 (věnovaná období italské okupace) v sekci domácí politiky je plně srozumitelná až po přečtení kapitoly 5. 1. 6 věnované italsko-etioopským vztahům vedoucím k invazi, která je zařazena ale až o 26 stran dále. V této části práce by také čtenář očekával bližší rozpracování role etiopské ortodoxní církve během integračního procesu a konsolidace tehdy rozdrobené země, o kterém se autorka letmo zmiňuje v kapitole 1.

V nejvýznamnější části práce (kap.6) nazvané „Kontradikce v osobnosti Haile Selassieho“ analyzuje autorka kontroverzní pohledy na politiku a osobnost císaře z hlediska domácí a zahraniční politické sféry a také z hlediska rozdílných historiografických proudů „centra“ a „periferie“. Tato komparativní část práce je bezesporu vědecky nejvíce přínosná.

V textu se dále objevují drobné obsahové nejasnosti:

Autorka neosvětluje v textu lokální termíny (např. *ras*, *makwanent*), se kterými dále pracuje. Na některých místech v práci schází vysvětlující poznámka uvádějící text do patřičného kontextu, např. Hnutí nezúčastněných (str. 92); monrovijská a casablanská skupina (str. 92) aj.

Na str. 21 uvádí chronologické období regentství Tafariho Makonena, u dvou fází chybí datace, celkově chybí zdroj, odkud autorka čerpala.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je kultivovaný, text je plynulý a čtivý, až na několik překlepů se v něm nevyskytují chyby. Citace i odkazy jsou v textu řádně označeny a odkazují na seznam literatury. Autorka si rozdělila bibliografii na monografie, odborné články a internetové zdroje, v sekci monografií však uvádí i sborníky a v sekci článků se objevují i internetové zdroje. Práce je vhodně doplněna o obrazové i textové přílohy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka si vybrala téma zajímavé a neotřelé, v českém prostředí nepříliš probádané, které se jí na základě zpracování velkého množství literatury podařilo úspěšně zpracovat. Celkově na mě práce působí propracovaně, i když na některých místech (konkrétně kap. 4, 5) postrádám lepší provázanost jednotlivých témat. V úvodní části chybí nástin politického a sociálního uspořádání etiopské společnosti 20. st. coby nezbytný podklad pro uchopení pozdějších analýz. Za vědecky nejpřínosnější, považuji kapitolu 6, v níž autorka srovnává různé protichůdné názory na osobnost a vládu Haile Selassieho z hlediska současné historiografie. Nutno podotknout, že zde současně stále vidím prostor pro autorčin osobní názor a vlastní kritickou argumentaci. Předloženou práci lze i přes výše zmíněné výtky považovat za zdařilou a vědecky obohacující jak oblast historie, tak současné afrikanistiky.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Jaké jsou podle vás silné a slabé stránky kritické argumentace sociálních vědců „periferie“ a do jaké míry jsou tyto alternativní verze historiografie reflektovány vědci zastávající tradiční unifikační výklad historie? Promítá se tato polemika také do oficiální verze historiografie?

2) Ve své práci nezmiňujete vztah Československa a Etiopie za vlády Haile Selassieho, ačkoli jste na něj v rámci přípravy kapitoly věnované zahraniční politice jistě narazila. Jak byste vztahy obou zemí stručně charakterizovala? Měnil se tento vztah v souvislosti s vnitropolitickými událostmi v ČSR a ČSSR?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

V případě kvalitní obhajoby a zodpovězení výše položených dotazů navrhuji známku výborně.

Datum: 25.5.2012

Podpis: